

SISÄLTÖ

	Jatko-opiskelijalle	2
1.	Hakeminen jatko-opiskelijaksi	3
1.1.	Jatkokoulutuksen tavoitteet ja tutkinnon suorittaminen	3
1.2.	Jatko-opintojen suorittamisoikeus	4
1.3.	Jatko-opiskelijaksi hakeutuminen	4
1.4.	Valvojaprofessorin tehtävät	6
1.5.	Jatko-opintojen ohjaajien määrääminen	6
1.6.	Päätös hakemuksesta ja oikaisupyyntö	7
1.7.	Ilmoittautuminen yliopistoon jatko-opiskelijaksi ja jatko-opinto-oikeuden päättyminen	7
2.	Jatko-opintojen sisältö	8
2.1.	Väitöskirjaan sisältyvä taiteellinen produktio	8
2.2.	Artikkeliväitöskirja	8
2.3.	Tutkinnon muut opinnot (60 op)	9
3.	Taiteen tohtorin tutkinnon tarkastusmenettelyt	11
3.1.	Esitarkastusmenettely	11
3.1.1.	Väitöskirjaksi tarkoitetun käsikirjoituksen esitarkastus	11
3.1.2.	Väitöskirjan taiteellisen produktion esitarkastus	12
3.2.	Väittelylupa	13
3.3.	Vastaväittäjät	13
3.4.	Väitöskirjan ja taiteellisen produktion julkistaminen	14
3.5.	Arvosanalautakunta	14
3.6.	Väitöskirjan hyväksyminen	14
3.7.	Todistus tohtorin tutkinnosta	14
4.	Siirtymäsäännökset	14
5.	Ohjeita väittelijälle sekä julkaisuohjeet	14
5.1.	Väitöstilaisuudesta tiedottaminen	14
5.2.	Väitökseen valmistautuminen ja väitöstilaisuuden kulku	16
5.3.	Väitöstilaisuuteen pukeutuminen	17
5.4.	Julkaisujen lukumäärä ja luovuttaminen	18
6.	Apurahat	20

LIITTEET

Hakemus jatko-opiskelijaksi taiteiden tiedekuntaan

Jatko-opintojen henkilökohtainen opintosuunnitelma

Ohjaussopimus

Suosituksset väitöskirjatyön tarkastusprosessin etenemisestä Lapin yliopistossa

JATKO-OPISKELIJALLE

Taiteiden tiedekunta on yksi taiteiden koulutusalan yliopistoyksiköistä Suomessa. Tiedekunnan tutkimuksessa keskitytään pohjoisten ympäristöjen ja yhteisöjen parissa tapahtuvan, ekologisesti ja kulttuurisesti kestäväan muotoilun, taiteellisen toiminnan ja taidekasvatuksen kehittämiseen. Tiedekunnan taiteellisessa toiminnassa globaali näkökulma yhdistyy pohjoiseen orientaatioon ja kulttuuriperintöön.

Taiteiden tiedekunnassa voi suorittaa taiteen tohtorin tutkinnon. Tiedekunnan jatkokoulutuksella on tieteelliset tavoitteet. Väitöskirjaan voi sisältyä myös taiteellinen produktio.

Jatko-opintoja voi suorittaa taiteiden tiedekunnan koulutusaloilla, joita ovat

- audiovisuaalinen mediakulttuuri
- graafinen suunnittelu
- kuvataidekasvatus
- sisustus- ja tekstiilimuotoilu
- teollinen muotoilu
- vaatetussuunnittelu
- muu taideteollinen ala

Tutkijataito-opintoja tarjoaa Lapin yliopiston tutkijakoulu, jonka ajankohtainen opintosuunnitelma on tutkijakoulun nettisivuilla. Lapin yliopiston tutkijakoulussa on kolme monitieteistä, temaattista tohtoriohjelmää, jotka ovat Kulttuurilähtöinen palvelumuotoilu, Pohjoiset kulttuurit ja kestävä luonnonvarapolitiikka sekä Yhteisöt ja muuttuva työ. Lisäksi yliopistossa on yleinen tohtoriohjelma. Tutkijantaito-opintoja voi suorittaa myös muissa yliopistoissa.

Taiteiden tiedekunnan yhteystiedot:

Postiosoite	Lapin yliopisto, taiteiden tiedekunta, PL 122, 96101 Rovaniemi
Käyntiosoite	Yliopistonkatu 8
Puhelin	016-341 341 (vaihde)
Yleisneuvonta	hallintopäällikkö Kaisa Kangas 040-846 5230 kaisa.kangas(at)ulapland.fi
	opintopäällikkö Janette Tolppi 040-484 4135 janette.tolppi(at)ulapland.fi

1. HAKEMINEN JATKO-OPISKELIJAKSI

1.1. Jatkokoulutuksen tavoitteet ja tutkinnon suorittaminen

Yliopistojen tutkinnoista 19.8.2004 annetussa asetuksessa (794/04, muut. 19.12.2013), säädetään yliopistoissa suoritettavista tieteellisistä ja taiteellisista jatkotutkinnoista. Asetuksessa todetaan:

Jatkokoulutuksen tavoitteena on, että sen suorittanut on:

- 1) *perehtynyt syvällisesti omaan tutkimusalaansa ja sen yhteiskunnalliseen merkitykseen;*
- 2) *hankkinut valmiudet soveltaa itsenäisesti ja kriittisesti tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa;*
- 3) *perehtynyt hyvin oman alansa kehitykseen, perusongelmiin ja tutkimusmenetelmiin;*
- 4) *saavuttanut sellaisen yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen tuntemuksen, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen;*
- 5) *saavuttanut riittävän viestintä- ja kielitaidon ja muut valmiudet toimia työelämässä laajoissa ja vaativissa asiantuntija- ja kehitystehtävissä ja kansainvälisessä yhteistyössä.*

Taiteiden tohtorin tutkintoon johtavan jatkokoulutuksen tavoitteena voi olla 1 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden lisäksi, että opiskelija saavuttaa valmiudet luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä tai korkeat taiteelliset vaatimukset täyttäviä tuotteita tai suoritteita.

Taiteiden koulutuslalla jatkokoulutuksen tavoitteena voi olla 2 momentissa tarkoitettujen tavoitteiden ohella tai sijasta, että opiskelija saavuttaa valmiudet luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä tai korkeat taiteelliset vaatimukset täyttäviä tuotteita tai suoritteita.

Tohtorin tutkinnon suorittamiseksi jatkokoulutukseen otetun opiskelijan tulee:

- 1) *suorittaa jatkokoulutuksen opinnot;*
- 2) *osoittaa tutkimusalallaan itsenäistä ja kriittistä ajattelua; sekä*
- 3) *laatia väitöskirja ja puolustaa sitä julkisesti tai antaa muut yliopiston määräämät julkiset opin- ja taidonnäytteet.*

Yliopistolain (558/2009) 37 §:n mukaan:

Tieteelliseen tai taiteelliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut:

- 1) *soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon;*
- 2) *soveltuvan ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon; taikka*
- 3) *soveltuvan ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin.*

Yliopisto voi edellyttää tieteelliseen tai taiteelliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin opiskelijaksi ottamansa henkilön suorittavan tarvittavan määrän täydentäviä opintoja koulutuksessa tarvittavien valmiuksien saavuttamiseksi.

Ammatilliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi henkilö, joka on suorittanut:

- 1) *soveltuvan ylemmän korkeakoulututkinnon; taikka*
- 2) *soveltuvan ulkomaisen koulutuksen, joka asianomaisessa maassa antaa kelpoisuuden vastaaviin korkeakouluopintoihin.*

Kelpoisuudesta ammatilliseen jatkotutkintoon johtaviin opintoihin säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

Tässä pykälässä tarkoitettuihin opintoihin voidaan ottaa opiskelijaksi myös henkilö, jolla yliopisto toteaa muutoin olevan opintoja varten riittävät tiedot ja valmiudet.

Taiteiden tiedekunnassa jatkokoulutuksen suorittamaan opiskelija

- 1) hallitsee syvällisesti oman koulutusalan sisällöt ja ymmärtää sen yhteiskunnallisen merkityksen,
- 2) osaa soveltaa itsenäisesti ja kriittisesti tieteellisen tutkimuksen menetelmiä ja luoda uutta tieteellistä tietoa ja/tai luoda itsenäisesti taiteellisen toteuttamisen menetelmiä tai korkeat taiteelliset vaatimuksen täyttäviä tuotteita tai suoritteita,
- 3) hallitsee hyvin oman alansa kehityksen, perusongelmat ja tutkimusmenetelmät,
- 4) tuntee yleisen tieteenteorian ja tutkimusalaansa liittyvien muiden tieteenalojen lähtökohdat, joka mahdollistaa niiden kehityksen seuraamisen,
- 5) käyttää viestintä- ja kielitaitojaan monipuolisesti työelämässä laajoissa ja vaativissa asiantuntija- ja kehitystehtävissä sekä kansainvälisessä yhteistyössä.

Koulutus perustuu tutkimukseen ja taiteelliseen toimintaan sekä alan ammatillisiin käytäntöihin.

1.2. Jatko-opintojen suorittamisoikeus

Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnassa tieteellisen jatkokoulutuksen pohjana on taiteiden koulutusalan ylempi korkeakoulututkinto. Jatkokoulutukseen voidaan hyväksyä myös muun alan ylemmän korkeakoulututkinnon suorittanut henkilö, jonka jatkotutkinnon aihealue liittyy tiedekunnan koulutusaloihin ja jolla tiedekunta katsoo olevan riittävät valmiudet taiteiden koulutusalan jatkokoulutukseen.

Taiteiden tiedekunnan ensisijainen tehtävä on edistää taiteiden koulutusalan tutkimusta, taiteellista toimintaa ja yhteiskunnallista vuorovaikutusta sekä tukea taiteiden koulutusalan jatkokoulutusta. Pääsääntöisesti tiedekunnan jatko-opiskelijat suorittavat taiteen tohtorin tutkinnon. Poikkeuksellisesti henkilölle, joka on suorittanut suomalaisessa korkeakoulussa muun kuin taiteiden koulutusalan perustutkinnon tai ulkomaisessa korkeakoulussa suomalaisesta tutkintoa vastaavan tutkinnon, voidaan myöntää filosofian tohtorin tutkinnon suorittamisoikeus. Monitieteisestä väitöskirjasta tulee olla puoltava lausunto valvojan professorilta. Jatkokoulutukseen ottaminen edellyttää, että tiedekunta toteaa suoritettun tutkinnon antavan riittävät valmiudet taiteiden koulutusalan jatkokoulutukseen.

Henkilölle, joka on suorittanut ulkomailla ylempää korkeakoulututkintoa vastaavan tutkinnon, voidaan myöntää oikeus jatkotutkinnon suorittamiseen edellyttäen, että hänellä katsotaan olevan riittävät edellytykset jatko-opintojen suorittamiseen ja että tiedekunta voi osoittaa ohjaajan.

1.3. Jatko-opiskelijaksi hakeutuminen

Jatkotutkinnon suoritusoikeutta haetaan siltä tiedekunnalta, jonka tieteenalaan tutkimustyö pääasiassa kuuluu. Valinnan tavoitteena on saada tutkijanuralle ja muihin vaativiin asian-

tuntijatehtäviin soveltuvia kyvykkäitä, motivoituneita, tutkimustyöhön ja jatko-opiskeluun sitoutuneita opiskelijoita.

Valinnassa pyritään erityisesti arvioimaan hakijan tieteellistä ajattelutaitoa, kykyä hallita oman alan keskeisiä käsitteitä ja malleja sekä taitoa rajata ja ratkaista ongelmia. Tutkimuksen sisältäessä taiteellisen tuotannon valinnassa arvioidaan lisäksi taiteellista osaamista, taiteellisen prosessin dokumentointia sekä miten taiteellinen tuotanto liittyy tutkimuksen argumentaatioon.

Jatko-opintoihin hakeutuvan suositellaan olevan jo suunnitteluvaiheessa yhteydessä tutkimusaihetta lähinnä edustavaan professoriin neuvotellakseen tutkimusaiheesta ja -suunnitelmasta sekä muista jatko-opinnoista sen varmistamiseksi, että tiedekunnassa on ohjaukseen tarvittavat resurssit ja että tutkimusaihe linkittyy tiedekunnan ja yliopiston toimintaan.

Väitöskirjatutkijaksi yliopistoomme haetaan pääsääntöisesti kaksi kertaa vuodessa: syksyllä 1.9.–20.10. klo 15.00 mennessä ja keväällä 1.3.–18.4. klo 15.00 mennessä. Täytä jatko-opiskeluhakemus Opintopolku-järjestelmässä. Toimita myös liitteet hakuajan puitteissa: ohjeet liitteiden toimittamisesta löydät Opintopolku-järjestelmästä. Tiedekunta pyytää jatko-opintohakemuksesta lausunnon koulutusala edustavalta tiedekunnan professorilta, jonka jälkeen tiedekunnan tohtorikoulutustyöryhmä käsittelee hakemuksen. Dekaani tekee päätöksen jatkokoulutukseen hyväksymisestä tohtorikoulutustyöryhmän käsittelyn jälkeen opintopäällikön esittelystä. Hakemuksen arvioinnissa tutkimussuunnitelma on keskeinen.

Opiskelu-oikeus alkaa hakuhetkestä riippuen joko 1. tammikuuta tai 1. elokuuta. Erityisestä syystä voit saada opinto-oikeuden muunakin aikana. Syynä voi olla esimerkiksi merkittävä tutkimusrahoitus, joka edellyttää jatkotutkintoon vaadittavaa opinto-oikeutta. Jatkotutkimuksen suoritus-oikeutta haet siltä tiedekunnalta, jonka tieteen- tai taiteenalaan tutkimustyösi pääasiallisesti kuuluu.

Tutkimussuunnitelma

- jatkotutkimuksen aihe tai aihealue sekä alustava tieto, katsooko hakija jatko-opintojensa kuuluvan Lapin yliopiston yleiseen tohtoriohjelmaan vai johonkin Lapin yliopiston kolmesta monitieteisestä, temaattisesta tutkijakoulusta (Kulttuurilähtöinen palvelumuotoilu, Pohjoiset kulttuurit ja kestävä luonnonvarapolitiikka sekä Yhteisöt ja muuttuva työ)
- tutkimuksellisen ja mahdollisen tuotannon välinen suhde
- tutkimuksen tavoitteet, tutkimuskysymykset, toteutustapa ja tutkimusmenetelmät
- tiivistelmä asiasanoineen noin yksi sivu
- pituus 7-10 sivua (tekstin kirjasinkoko 11-12 pistettä, riviväli 1½)
- sidos yliopiston painopistealueisiin (ks. tarkemmat valintakriteerit alla)

Hakemuksesta tulee käydä ilmi myös jatko-opintojen aikataulu, tutkimuksen ja mahdollisten taiteellisten tuotosten valmistumisen arvioitu aikataulu, sekä mahdollinen rahoitus.

Tutkimussuunnitelmaan tulee liittää alustava suunnitelma muista jatko-opinnoista (60 op) sekä tieto mahdollisesta ohjaustarpeesta tiedekunnan ulkopuolelta.

Tarkemmat jatko-opiskelijoiden valintakriteerit:

- tutkimusaiheen innovatiivisuus
- tutkimussuunnitelman realistisuus ja sisältö
- mahdollisen produktion tavoitteet ja toteutuksen realistisuus
- tutkimusaiheen liittyminen tiedekunnan tutkimuksen strategisiin painopistealueisiin
- menestyminen maisteriopinnoissa tai vastaavissa ulkomaisissa opinnoissa
- pro gradu -tutkielman arvosana vähintään hyvä tai muutoin osoitettu asiantuntemus
- opiskelijan mahdollisuus osallistua jatkokoulutusseminaareihin ja muihin vaadittaviin opintoihin sekä sitoutuminen opintoihin
- opintojen edellyttämä riittävä kielitaito
- asiantuntevan ohjauksen saatavuus ja ohjausresurssien riittävyys
- ohjauksen jatkuvuus

Opinto-oikeutta ei myönnetä, jos hakija ei täytä valinnan ehtoja. Hylkäämissyynä voi olla myös ohjaus- tai rahoitusresurssien riittämättömyys tai tarjolla olevan asiantuntemuksen soveltumattomuus hakijan tutkimusaiheeseen.

1.4. Valvojaprofessorin tehtävät

Valvojaprofessori on tiedekunnan henkilökuntaan kuuluva professori, joka antaa lausunnon jatko-opiskelijaksi hyväksymisestä ja jonka puoleen jatko-opiskelija voi kääntyä väitöskirjatyöhön liittyvissä asioissa. Valvojaprofessori voi toimia myös itse ensisijaisena tai toisena ohjaajana.

Valvojaprofessorin tehtävänä on

- lausua opiskelijaksi hyväksymisestä sekä väitöskirjatyön ohjauksesta
- huolehtia, että ohjaussopimus tehdään
- pyytää yhdessä jatko-opiskelijan kanssa tiedekuntaa nimeämään väitöskirjatyölle tieteellinen ohjaaja sekä tarvittaessa produktion ohjaaja
- neuvotella jatko-opiskelijan kanssa jatko-opintojen opintosuunnitelmasta, käsitellä jatko-opintojen mahdolliset korvaavuudet sekä lausua tohtorin tutkintoon sisältyvästä opintokokonaisuudesta ennen tiedekuntaneuvoston vahvistamista tarvittaessa yhdessä ohjaajan kanssa
- olla yhteydessä mahdolliseen ulkopuoliseen ohjaajaan
- tehdä tarvittaessa esitys tiedekuntaneuvostolle arvosanalautakunnan asettamisesta ennen vastaväittäjän tai -väittäjien kutsumista
- tehdä esitys väitöskirjan ottamisesta Acta Universitatis Lapponiensis -sarjaan

1.5. Jatko-opintojen ohjaajien määrääminen

Jatko-opintojen ohjaussuhde on aina virallistettava, jolloin ohjaussuhde tulee julkiseksi. Virallistaminen antaa ohjaajalle myös oikeuden tulla kuulluksi esitarkastajaa ja vastaväittäjää valittaessa. Valvojaprofessorin ja jatko-opiskelijan laatima esitys ohjaajasta toimitetaan kirjallisena hallintopäällikölle. Päätöksen ohjaajasta/ohjaajista tekee tiedekuntaneuvosto. Päätös edellyttää sekä ohjaajan että ohjattavan kirjallista suostumusta.

Ohjaajaksi voidaan määrätä professori, dosentti tai tohtorin tutkinnon suorittanut henkilö, jolla on tieteellinen/taiteellinen pätevyys ja perehtyneisyys kyseiseen alaan. Työnohjaajia määrätään työn luonteesta riippuen tarpeellinen määrä. Ainakin yhden ohjaajista tulee olla tiedekunnan koulutusosalta. Ainakin yhden ohjaajista tulee olla tohtorin tutkinnon suorittanut.

Henkilökohtaisella työnohjaajalla on jatko-opinnoissa keskeinen merkitys. Työnohjaajan tulee ohjata tieteellisen tutkimuksen tekemistä tai vastaavasti taiteellisen produktion toteuttamista sekä ohjattavan jatko-opintoja laajemminkin. Hyvään ohjaukseen kuuluu, että ohjaajat pitävät yhteyttä keskenään sekä tarvittaessa sopivat keskinäisestä vastuunjaosta.

Jatko-opiskelijan tulee osallistua ohjaukseen säännöllisesti sekä pitää ohjaaja ajan tasalla työn etenemisestä. Taiteiden tiedekunta noudattaa Lapin yliopiston opetus- ja tutkimusneuvoston 25.10.2005 antamia suosituksia väitöstyön ohjaukseen Lapin yliopistossa (liite).

Väitöskirjan ohjauksesta laaditaan ohjaussopimus, jossa määritellään ohjaajan / ohjaajien ja jatko-opiskelijan vastuut, velvollisuudet ja sitoutuminen yhteistyösuhteeseen sekä mahdolliset muut huomioon otavat asiat. Ohjaussopimuksen mahdolliset muutokset käsitellään tarvittaessa tiedekunnan tohtorikoulutuksen kehittämistyöryhmässä. Ohjaussopimus on tämän oppaan liitteenä sekä nettiosoitteessa

http://www.ulapland.fi/Suomeksi/Yksikot/Taiteiden_tiedekunta/Jatko-opinnot.iw3

Lisäksi jatko-opiskelijan tulee tehdä henkilökohtainen opintosuunnitelma (JOPS), joka löytyy tämän oppaan liitteestä sekä nettiosoitteesta

http://www.ulapland.fi/Suomeksi/Yksikot/Taiteiden_tiedekunta/Jatko-opinnot.iw3. Opintosuoritusten hyväksymisestä ja korvaavuudesta lausuu ohjaaja. Jos ohjaaja on tiedekunnan ulkopuolinen henkilö, muista opinnoista sovitaan valvojaprofessorin kanssa.

1.6. Päätös hakemuksesta ja oikaisupyyntö

Päätös jatko-opiskelijaksi hyväksymisestä ilmoitetaan henkilökohtaisesti kirjeitse. Myös hylätyille ilmoitetaan hylkäämisestä ja hylkäämisen perusteluista. Päätökseen tyytymätön voi pyytää siihen kirjallisesti oikaisua dekaanilta 14 päivän kuluessa päätöksestä.

1.7. Ilmoittautuminen yliopistoon jatko-opiskelijaksi ja jatko-opinto-oikeuden päätyminen

Saatuansa oikeuden jatkotutkinnon suorittamiseen opiskelija ilmoittautuu taiteiden tiedekunnan jatko-opiskelijaksi yliopiston opiskelupalveluissa (käyntiosoite Yliopistonkatu 8). Jatko-opintoja suorittavan opiskelijan on ilmoittauduttava läsnä olevaksi opiskelijaksi koko jatko-opintojen ajan. Ilmoittautumisen yhteydessä jatko-opiskelijan on ilmoitettava, aikooko hän suorittaa jatko-opintoja Lapin yliopiston yleisessä tohtoriohjelmassa vai jossakin Lapin yliopiston kolmesta monitieteisestä, temaattisesta tutkijakoulusta (Kulttuurilähtöinen palvelumuotoilu, Pohjoiset kulttuurit ja kestävä luonnonvarapolitiikka sekä Yhteisöt ja muuttuva työ).

Jatko-opiskelijan katsotaan luopuneen jatko-opinto-oikeudestaan, mikäli hän

- ei ole sopinut keskeytyksestä ohjaajan tai valvojaprofessorin kanssa
- on jättänyt kahtena peräkkäisenä vuonna ilmoittautumatta jatko-opiskelijaksi tai
- ei ilmoituksista huolimatta ole osallistunut jatko-opintoihin ja sovittuihin ohjaustapaamisiin.

Jatko-opintoihin palaaminen luopumisen jälkeen edellyttää uutta hakua kulloinkin voimassa olevia määräyksiä noudattaen.

2. JATKO-OPINTOJEN SISÄLTÖ

Taiteiden tiedekunnassa taiteen tohtorin tutkinnon laajuus on 240 opintopistettä, josta väitöskirja 180 opintopistettä ja 60 opintopistettä muita jatkokoulutusopintoja. Väitöskirjatyöllä on oltava taiteiden koulutusalan tutkimuksellista arvoa ja relevanssia ja sen on annettava osoitus tekijän kyvystä tuottaa itsenäisesti uutta tutkimustietoa. Väitöskirjaan voi liittyä taiteellinen produktio. Taiteen tohtorin tutkinnon suorittamisaika on yleensä neljä vuotta.

2.1. Väitöskirjaan sisältyvä taiteellinen produktio

Taiteellisen produktion tulee liittyä olennaisesti väitöskirjatyöhön. Se voi olla mm. näyttely, tuotekehitysprojekti, opetusproduktio tai tuotantokonsepti.

Taiteellisen produktion taltioinnista vastaa jatko-opiskelija. Esitarkastajilla tulee olla mahdollisuus perehtyä taltioituun aineistoon myös alkuperäisesityksen jälkeen.

Jatko-opiskelijan on aina ilmoitettava ohjaajalleen taiteellisen produktion aikataulu, johon jatko-opiskelijan ja myöhemmin määrättävän esitarkastajan tulee sitoutua.

Taiteellista produktiota koskevista kutsuista huolehtii aina jatko-opiskelija. Kutsut tulee toimittaa hyvissä ajoin esitarkastajille, tiedekuntaneuvoston jäsenille ja esittelijöille. Julkaisut yhteistyössä on mainittava, että kyseessä on väitöskirjaan liittyvä taiteellinen produktio.

2.2. Artikkeliväitöskirja

Taiteiden tiedekunnan tieteellisessä jatkokoulutuksessa laadittava väitöskirja voidaan rakentaa artikkeliväitöskirjaksi. Tällöin väitöskirjana hyväksytään tiedekunnan riittäväksi katsoma määrä samaa ongelmakokonaisuutta käsitteleviä tieteellisiä julkaisuja tai julkaistavaksi hyväksytyjä käsikirjoituksia sekä niistä laadittu yhteenveto.

Julkaisuihin voi kuulua myös yhteisjulkaisuja, jos tekijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa. Yhteisjulkaisujen osalta tekijöiltä tulee olla selvitys kunkin kirjoittajan osuudesta työhön. Selvitys voidaan liittää artikkelin loppuun.

Artikkeliväitöskirjaan tulee liittyä riittävän laaja johdanto-osa, jossa kyseiset artikkelit liitetään laaja-alaiseen, problematiikaltaan yhtenäiseen ja tieteenalan kannalta relevanttiin tutkimukselliseen kokonaisuuteen ja josta ilmenevät opinnäytetyön menetelmät ja tulokset.

Artikkelien määrä ei itsessään ole ratkaiseva vaan niiden tieteellinen kontribuutio, joka ilmenee artikkeleista sekä johdanto- ja yhteenveto-osasta. Suositeltava kokonaismäärä on 3-5 kansainvälistä tai kotimaista referee-artikkelia, joista vähintään yhden on oltava Julkaisufoorumin 1 tai sitä ylempää tasoa. Ainakin kolmessa tekijän on oltava ainoa tai ensimmäinen kirjoittaja. Artikkeleiden tulee olla julkaistuja jatko-opiskelijaksi hyväksymisen jälkeen sekä niiden tulee olla julkaistu tieteenalansa arvostetuissa julkaisuissa.

Kokonaisuuden arvioinnissa otetaan huomioon artikkelien julkaisufoorumi sekä se, kuinka hyvin artikkelit ja johdanto muodostavat tutkimuksellinen, syventävän kokonaisuuden. Lapin yliopiston opetus- ja tutkimusneuvosto on antanut suositukset väitöskirjatyön etenemisestä Lapin yliopistossa. Ne sisältävät myös artikkeliväitöskirjan osalta suositukset tarkemmista kriteereistä.

2.3. Tutkinnon muut opinnot (60 op)

Jatko-opiskelija voi suorittaa opintoja joko Lapin yliopiston yleisessä tohtoriohjelmassa tai yhdessä Lapin yliopiston kolmesta monitieteisestä, temaattisesta tohtoriohjelmasta, jotka ovat Kulttuurilähtöinen palvelumuotoilu, Pohjoiset kulttuurit ja kestävä luonnonvarapolitiikka sekä Yhteisöt ja muuttuva työ -tohtoriohjelma (opetussuunnitelmista lisätietoja: <http://www.ulapland.fi/Suomeksi/Tutkimus/Tutkijakoulu/Tohtoriohjelmat>).

Taiteen tohtorin tutkinto sisältää väitöskirjatyön ja mahdollisen taiteellisen produktion lisäksi muita opintoja yhteensä 60 opintopistettä.

UTAT0100 Yleiset tutkijankoulutusopinnot (20 op), vastaa temaattisten tohtoriohjelmien Tieteenfilosofia ja tutkijantaidot -opintoja

Tutkijataito-opintoja tarjoaa Lapin yliopiston tutkijakoulu, jonka ajankohtainen opinto-ohjelma on tutkijakoulun nettisivuilla. Tutkijantaito-opintoja voi suorittaa myös muissa yliopistoissa.

Tutkijataito-opintoja seuraavilta alueilta:

- tieteenfilosofia ja tutkimusetiikka
- tieteellisen tekstin kirjoittaminen kotimaiselle ja kansainväliselle foorumille
- esiintyminen ja argumentointi tiede- ja taideyhteisössä
- taide- ja tutkimusprojektien suunnittelu

UTAT0200 Tutkimusalueen opinnot (20 op), vastaa temaattisten tohtoriohjelmien Tieteenala ja tiedekuntakohtaisia opintoja

- oman alan tietoteoria ja filosofia
- oman alan metodiopinnot
- oman alan tutkijaseminaarit tai tutkijakoulujen seminaarit

Tutkimusalueen opinnot tukevat jatko-opiskelijan valmiuksia ymmärtää oman oppiaineensa akateemista kansainvälistä keskustelua ja osallistua siihen. Tarvittaessa tutkimusalueen opintojen välistä painotusta voidaan suunnata ohjaajan kanssa tarkistettavan JOPSin

avulla. Ohjaajan ollessa taiteiden tiedekunnan ulkopuolinen asiantuntija keskustelu käydään valvojan professorin kanssa.

Johdantoseminaari tutkijaopintoihin

Opintojakson sisältö: Johdantoseminaari kokoaa vuosittain tutkimustyötään aloittavat taiteiden tiedekunnan jatko-opiskelijat keskustelemaan, esittäytymään ja verkostoitumaan taiteiden koulutusalan jatko-opintoihin. Seminaari antaa osallistujille orientaation tutkimusopintoihin ja tutkijantaitoihin sekä tieteellisen ja taiteellisen tutkimuksen käytäntöihin.

Tavoitteet: Seminaarin tavoitteena on tarjota tiivis tietopaketti tutkimuksen perustaidoista ja -käytänteistä aloittaville jatko-opiskelijoille. Seminaarissa opitaan oman tutkimussuunnitelman ja -prosessin esittämistä ja kommentointia erilaisille tutkimusyhteisöille, käydään läpi tutkimuksen ja taiteellisen työskentelyn julkaisemiseen liittyvät käytänteet, palautetaan mieleen referoinnin perusteet ja tutustutaan yliopiston ja tiedekunnan tutkimusalueisiin. Seminaari tarjoaa hyvän alustan monialaiseen tutkimusyhteistyöhön tiedekunnan sisällä.

Työskentelytapa: Seminaari toteutetaan tiiviinä kokonaisuutena (perjantai-iltapäivä ja lauantai). Seminaarityöskentely toteutetaan luentojen, esityksien, esseetehtävän ja työryhmätyöskentelyn avulla.

Arviointi: hyväksytty/hylätty

Laajuus: 2 op

Kohderyhmä: taiteiden tiedekunnan jatko-opiskelijat

Vastuunopettajat: tiedekunnan professorit

Taiteiden koulutusalan tutkimusseminaarit

Opintojakson sisältö: Koulutusohjelmien tutkimusseminaarissa jatko-opiskelijat esittelevät tutkimustyötään ja sen eri vaiheita. Seminaarit valmistavat tutkimusyhteisön ja taiteellisen tutkimusyhteisön jäsenenä toimimiseen. Seminaarityöskentely tähtää väitöstyön valmistamiseen.

Tavoitteet: Seminaarit antavat vahvat tutkijataidot osallistua koulutusohjelmien tutkimusalueilla tapahtuvaan tieteelliseen ja taiteelliseen keskusteluun. Seminaarien tavoitteena on vahvistaa taitoja tieteellisen esittämisen alueella. Seminaarityöskentelyn aikana tulevat tutuksi koulutusohjelmien tutkimusalueiden tieteelliset verkostot ja foorumit. Seminaarityöskentely kiinnittää jatko-opiskelijan tekemän tutkimuksen tiedekunnan toimintaan sekä antaa tukea tutkimusprosessin päätökseen saattamiselle.

Työskentelytapa: Seminaaripäivät, työpajat, tieteellisen tekstin kirjoittaminen ja kommentointi

Arviointi: hyväksytty/hylätty

Laajuus: 10 op

Kohderyhmä: taiteiden koulutusalan jatko-opiskelijat

Vastuunopettajat: tiedekunnan professorit

UTAT0300 Väitöskirjan aihepiiriä tukevat opinnot (20 op), vastaa temaattisten tutkijakoulujen temaattisia erityisopintoja

Väitöskirjan aihepiiriin liittyvät opinnot voivat koostua osallistumisesta kotimaisiin tai kansainvälisiin seminaareihin tai konferensseihin joko osallistujana tai artikkelin esittäjänä. Väitöskirjan aihepiiriä tukeviksi opinnoiksi luetaan myös lähdekriittiset kirjallisuuskatsaukset ja sivuaineopinnot. Opinnoista sovitaan etukäteen ohjaajan kanssa. Jos ohjaaja on tiedekunnan ulkopuolinen henkilö, muista opinnoista sovitaan valvojaprofessorin kanssa.

Eri suoritusten (mm. artikkelit, esitelmät) opintopistemäärät:

- kirjallisuusreferaatti esseenä tai tenttinä (kirjan laajuus 250 sivua) = 2 op
- essee omasta tutkimusaiheesta 4 liuskaa = 1 op
- osallistuminen ja tekstin esittely seminaarissa (kuten tutkijakoulut) = 2-3 op
- ulkomainen seminaari ja teksti = 4 op
- teksti kotimaisessa tai ulkomaisessa julkaisussa = 2-6 op
- artikkeli kotimaisessa tai kansainvälisessä refereejulkaisussa = 8-12 op

UTAT0400 Väitöskirja

Jatko-opintoja suunnittelevan suositellaan olevan yhteydessä tutkimusaihetta lähinnä edustavaan professoriin jo jatko-opinto-oikeutta hakiessaan.

Yhteyshenkilöt:

professori Riitta Brusila, graafinen suunnittelu
 professori Jaana Erkkilä, kuvataide
 professori Päivi Granö, kuvataidekasvatus (toimesta vapaa -31.12.2017)
 professori Tuija Hautala-Hirvioja, taidehistoria
 professori Mirja Hiltunen, kuvataidekasvatus (-31.12.2017)
 professori Jonna Häkkinen, teollinen muotoilu
 professori Ana Nuutinen, vaatetus suunnittelu (-31.12.2021)
 professori Heidi Pietarinen, tekstiiliala (-31.12.2021)
 professori Timo Jokela, soveltava kuvataide, kuvataidekasvatus
 professori Satu Miettinen, palvelumuotoilu
 professori Eija Timonen, audiovisuaalinen mediakulttuuri
 professori Marja Tuominen, kulttuurihistoria (yhteiskuntatieteiden tiedekunta)
 professori Minna Uotila, muotoilun tutkimus

Yhteydenotot sähköpostitse etunimi.sukunimi@ulapland.fi.

3. TAITEEN TOHTORIN TUTKINNON TARKASTUSMENETTELYT

3.1. Esitarkastusmenettely

3.1.1. Väitöskirjaksi tarkoitetun käsikirjoituksen esitarkastus

Ennen esitarkastuksen käynnistämistä ohjaaja arvioi, onko käsikirjoitus valmis tarjottavaksi esitarkastukseen. Ohjaaja vastaa, ettei hän päästä keskeneräistä työtä eteenpäin. Ohjaajan on neuvoteltava valvojaprofessorin kanssa esitarkastuksen käynnistämisestä sekä siitä, onko käsikirjoituksesta pyydettävä toiselta tutkimusaiheen tai tieteenalan asiantuntijalta näkemys. Tämän jälkeen ohjaaja suosittelee käsikirjoituksen toimittamista esitarkastukseen. Ohjaaja, valvojaprofessori, hallinto/opintopäällikkö ja tarvittaessa tieteenalan toinen edustaja neuvottelevat sopivista esitarkastajista. Tiedekuntaneuvosto määrää väitöskirjalle vähintään kaksi esitarkastajaa jatko-opiskelijan hakemuksesta kuultuaan ohjaajaa. Ohjaaja ei voi toimia esitarkastajana. Ennen esitarkastajien määräämistä tohtorin tutkinnon suorittajalle varataan tilaisuus antaa lausunto esitarkastajaehdokkaiden mahdollisesta esteellisyydestä.

Esitarkastusanomuksen yhteydessä tiedekunnan kansliaan on toimitettava kolmena kappaaleena väitöskirjaksi aiottu käsikirjoitus tai artikkeliväitöskirjaksi tarkoitetut artikkelit ja niihin liittyvä johdanto-osa sekä käsikirjoituksen tiivistelmä.

Esitarkastajien tulee antaa lausunto kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun he ovat saaneet käsikirjoituksen luettavakseen. Heidän tulee lausua siitä, täyttääkö tutkimus väittelyluvan myöntämisen edellytykset. Esitarkastuksen tehtävänä on huolehtia, että väitöskirjaksi aiottu tutkimus täyttää tieteellisen tutkimuksen ja tekstin kriteerit. Esitarkastajien tulee perustella tarkastuslausuntonsa. Esitarkastuslausunto ei voi olla ehdollinen siten, että lausunnossa esitetyt muutosehdotukset ovat ehtona väittelyluvan myöntämiselle. Esitarkastaja voi esittämistään korjauksista huolimatta puoltaa väittelyluvan myöntämistä, mikäli korjausten tekeminen ei ole hänen mielestään väitöskirjan hyväksymisen edellytys. Jos väittelylupa evätään esitarkastuslausunnossa, väitöskirja palautuu ohjausprosessiin. Esitarkastusmenettelyn rauettua väittelijä voi pyytää uutta esitarkastusta, kun väitöskirjäsikirjoitukseen on tehty hylkäävissä esitarkastuslausunnoissa tarkoitettuja tai muita muutoksia ja työnohjaaja puoltaa esitarkastusmenettelyn käynnistämistä.

Ennen tiedekuntaneuvoston käsittelyä jatko-opiskelijalle varataan tilaisuus antaa vastine esitarkastajan lausunnosta.

3.1.2. Väitöskirjan taiteellisen produktion esitarkastus

Ennen esitarkastuksen käynnistämistä taiteellisen osuuden ohjaaja arvioi, onko taiteellinen produktio valmis tarjottavaksi esitarkastukseen. Ohjaajan on neuvoteltava valvojaprofessorin kanssa esitarkastuksen käynnistämisestä. Tämän jälkeen ohjaaja antaa opiskelijalle taiteellisen produktion julkistamisluvan ja toimittaa sen tiedekuntaan vähintään yhden tai tarvittaessa kahden esitarkastajan määräämiseksi taiteelliselle produktiolle. Pääsääntöisesti sama(t) esitarkastaja(t) arvioi(vat) kaikki taiteellisten produktioiden osiot. Ohjaajan tulee antaa jokaiselle osiolle erikseen julkistamislupa.

Taiteellisen produktion esitarkastajilla tulee olla mahdollisuus luoda käsityksensä tutkimusosuudesta ja siitä, mikä on tutkimusosan ja taiteellisen osan välinen sisällöllinen ja määrällinen suhde sekä miten nämä kytkeytyvät toisiinsa. Tutkimuksen sisältäessä taiteellisen produktion arvioidaan taiteellista osaamista, taiteellisen prosessin dokumentointia sekä siitä, miten taiteellinen produktio liittyy tutkimuksen argumentaatioon. Jatko-opiskelijan on liitettävä esitarkastusanomukseen selvitys, jonka pohjalta esitarkastajilla on mahdollisuus saada käsitys taiteellisen osuuden asemasta väitöskirjassa.

Taiteellisen produktion esitarkastajien tulee antaa lausunto kolmen kuukauden kuluessa kunkin produktion tarkastamisesta. Esitarkastajat lausuvat siitä, suosittavatko he taiteellisen osuuden hyväksymistä osaksi väitöskirjaa. Taiteellisen produktion sisältäessä useita osioita (mm. näyttelysarjan), tiedekuntaneuvosto käsittelee kustakin osiosta annetut lausunnot samassa tiedekuntaneuvoston kokouksessa. Näiden lausuntojen pohjalta päätetään taiteellisen produktion hyväksymisestä osaksi väitöskirjaa. Lausunnot vastaavat väittelyluvan esittämistä tutkimusosuudelle. Ennen tiedekuntaneuvoston käsittelyä jatko-opiskelijalle varataan tilaisuus antaa vastine esitarkastajan lausunnosta.

3.2. Väittelylupa

Saatuana väittelylupaa puoltavat lausunnot esitarkastajilta jatko-opiskelijan on anottava väitöskirjan väittelylupaa tiedekuntaneuvostolta. Hakemukseen on liitettävä väitöskirjaksi tarkoitettu käsikirjoitus tai artikkeliväitöskirjaksi tarkoitetut artikkelit ja niihin liittyvä johdanto-osa sekä käsikirjoituksen tiivistelmä.

3.3. Vastaväittäjät

Myönnettyään väittelyluvan tiedekuntaneuvosto määrää väittelijälle yhden tai kaksi vastaväittäjää sekä väitöstilaisuuden puheenjohtajan kustoksen. Ennen vastaväittäjän/väittäjien ja kustoksen määräämistä väitöskirjan tekijälle varataan tilaisuus antaa asiasta tiedekunnalle kirjallinen lausunto.

Väitöstilaisuuden jälkeen vastaväittäjä antaa viimeistään kolmen viikon kuluessa väitöstilaisuudesta tiedekuntaneuvostolle kirjallisen perustellun lausuntonsa väitöskirjan hyväksymisestä tai hylkäämisestä. Jos vastaväittäjiä on useampia, he voivat antaa myös yhteisen lausunnon. Lausunnosta on käytävä ilmi, ehdottaako vastaväittäjä väitöskirjan hylkäämistä vai hyväksymistä sekä jälkimmäisessä tapauksessa ehdotus arvosanasta, mikäli arvosanalautakuntaa ei ole asetettu.

Hyväksytyyn väitöskirjan arvosanaksi voidaan antaa approbatur, lubenter approbatur, non sine laude approbatur, cum laude approbatur, magna cum laude approbatur, eximia cum laude approbatur tai laudatur. HUOM taiteiden tiedekunnan väitöskirjojen arvosteluasteikko muuttuu 1.1.2017 alkaen tiedekuntaneuvoston 17.3.2016 tekemän päätöksen mukaisesti. Tällöin väitöskirjasta annettavat arvosanat ovat: kiittäen hyväksyty, hyväksyty ja hylätty.

Taiteellisesta produktiosta ei anneta erillistä arvosanaa vaan se arvioidaan osana väitöskirjakokonaisuutta siinä suhteessa kuin se on koko väitöskirjasta.

3.4. Väitöskirjan ja taiteellisen produktion julkistaminen

Väitöskirja on julkistettava viimeistään kymmenen päivää ennen väitöstilaisuutta. Dekaanin voi erityisistä syistä lyhentää tätä aikaa.

Väitöskirjan sisältäessä taiteellisen produktion on jatko-opiskelijan ilmoitettava viimeistään kymmenen päivää ennen väitöstilaisuutta, missä taiteellinen produktio tai niiden taltiointi on nähtävissä. Tieto toimitetaan tiedekunnan kansliaan sekä yliopiston tiedotukseen.

Väittelijälle toimitetaan kopio vastaväittäjän/-väittäjien lausunnoista, ja hänelle varataan tilaisuus antaa kirjallinen vastineensa ennen tiedekuntaneuvoston käsittelyä.

3.5. Arvosanalautakunta

Tiedekuntaneuvosto voi asettaa valvojan professorin esityksestä väitöskirjan arvosanaehdotuksen tekemistä varten arvosanalautakunnan. Arvosanalautakunta asetetaan ennen vastaväittäjien nimeämistä. Arvosanalautakuntaan voidaan nimetä mm. vastaväittäjä/-väittäjät, kustos, työn ohjaaja, oppiaineen professori sekä ulkopuolinen asiantuntija. Arvosanalautakunnan jäsenten tulee olla läsnä väitöstilaisuudessa.

Arvosanalautakunta tekee tiedekuntaneuvostolle vastaväittäjän tai -väittäjien lausuntoa täydentävän perustellun ehdotuksen, jossa ehdotetaan väitöskirjan hyväksymistä tai hylkäämistä sekä hyväksyttäväksi esitettävälle väitöskirjalle esitettävää arvosanaa.

3.6. Väitöskirjan hyväksyminen

Tiedekuntaneuvosto päättää väitöskirjan hyväksymisestä tai hylkäämisestä sekä hyväksyttävälle väitöskirjalle annettavasta arvosanasta.

Väitöskirjan arvosteluun tyytymätön voi pyytää kirjallisesti oikaisua tiedekuntaneuvostolta. Oikaisupäätökseen tyytymätön voi hakea muutosta muutoksenhakulautakunnalta.

3.7. Todistus tohtorin tutkinnosta

Todistus tohtorin tutkinnosta anotaan tutkintotodistuslomakkeella (<http://www.ulapland.fi/Suomeksi/Yksikot/Taiteiden-tiedekunta/Opiskelu/Lomakkeet>), jonka liitteenä on todistus siitä, että kaikki vaadittavat opinnot on suoritettu (opintorekisteriote). Anomus toimitetaan tiedekunnan kansliaan. Todistus myönnetään dekaanin päätöksellä.

4. SIIRTYMÄSÄÄNNÖKSET

Uudistetut jatkotutkintovaatimukset astuvat voimaan 1.8.2015.

Jatko-opiskelijat, jotka on hyväksytty taiteiden tiedekunnan jatko-opiskelijoiksi ennen 31.12.2010, voivat halutessaan suorittaa taiteen tohtorin tutkinnon muut opinnot tiedekuntaneuvoston 15.6.2006 vahvistaman opetussuunnitelman mukaan.

Jatko-opiskelijat, jotka on hyväksytty taiteiden tiedekunnan jatko-opiskelijoiksi ennen 1.8.2015, voivat halutessaan suorittaa tohtorin tutkinnon muut opinnot tiedekunnan tiedekuntaneuvoston 16.9.2010 vahvistaman opetussuunnitelman mukaan.

5. OHJEITA VÄITTELIJÄLLE SEKÄ JULKAISUOHJEET

5.1. Väitöstutkimuksesta tiedottaminen

Yliopiston viestintäyksikkö vastaa väitöksen tiedottamisesta tiedotusvälineille. Tätä varten väittelijä toimittaa vähintään kahta viikkoa ennen väitöstilaisuutta noin yhden liuskan pituisen tiedoteluonnoksen väitöskirjastaan yliopiston viestintään. Viestintä työstää luonnoksesta väitöstiedotteen ja sopii tiedottamisen aikataulusta väittelijän kanssa.

Tiedotteessa tärkein asia eli uutinen tuodaan esille ensimmäisenä ja taustat, tutkimusmenetelmät, tutkimuskohteet yms. tiedotteen lopussa. Tiedoteluonnosta tehtäessä tulee ottaa huomioon, ettei kaikkia tutkimustuloksia välttämättä voida uutisoida. Riittää, kun tutkimuksesta poimitaan esille tärkein tai pari tärkeintä tulosta.

Tutkimustulosten lisäksi tiedoteluonnos painottaa tutkimuksen, käytännön sovellusten ja suuren yleisön kannalta tärkeitä, mielenkiintoisia ja uutisarvoisia asioita.

Tiedoteluonnokseen tulee liittää myös lyhyt selonteko väittelijän elämäkertatiedoista:

- *nimi, syntymäaika ja -paikka*
- *ylioppilastutkinnon valmistumisvuosi ja lukio*
- *yliopistotutkinnot, suoritusvuodet ja yliopistot*
- *merkittävimmät työtehtävät*
- *nykyinen toimi ja sen alkamisajankohta*
- *nykyinen titteli*
- *yhteystiedot (puhelinnumero ja sähköpostiosoite)*

Tiedoteluonnos ja valokuva väittelijästä toimitetaan sähköpostitse yliopiston viestintään: tiedotus(at)ulapland.fi. Valokuva voidaan tarvittaessa ottaa myös viestintäyksikössä.

Tiedotteesta on mahdollista tehdä myös englanninkielinen versio Lapin yliopiston verkkosivuille. Tästä on sovittava aina etukäteen viestintäyksikön kanssa.

Viestintä huolehtii tiedotteen jakelusta tiedotusvälineille. Perusjakelu kattaa kaikki tärkeimmät tiedotusvälineet paikallisesti, alueellisesti ja valtakunnallisesti. Tutkimusaiheen mukaan tiedote lähetetään myös alan aikakauslehdille ja muille aiheesta kiinnostuneille. Mahdollisen englanninkielisen tiedotteen jakelusta kansainvälisille tiedotusvälineille on aina sovittava erikseen, ja väittelijän tulee toimittaa tällöin viestintäyksikköön lista kansainvälisistä mediakontakteista. Oman tieteenalansa tieteellisiin julkaisusarjoihin ja tutkimuksen yhteistyökumppaneille tiedottamisesta vastaa väittelijä itse. Tiedottamisen laajuus sovitaan yhteistyössä väittelijän kanssa. Toimitukset päättävät itsenäisesti uutisen julkistamisesta.

Viestintäyksikkö huolehtii väitöstiedottamisesta myös Lapin yliopiston internetsivulla. Lisäksi väitöksistä julkaistaan tiedot Lapin yliopiston Kide-yhteisölehdessä. Lehden painos on 4500 kpl, josta yliopiston ulkopuolinen jakelu on noin 3000 (vuosi 2014).

Viestintä auttaa ja neuvoo väittelijää mielellään niin toimittajien haastatteluihin kuin tiedotusvälineiden kanssa asioimiseen liittyvissä kysymyksissä. Väittelijän kannattaa varautua toimittajien mahdollisiin yhteydenottoihin jo ennen väitöstilaisuutta ja myös sen jälkeen.

Viestinnän yhteystiedot

Viestintäpäällikkö Olli Tiuraniemi, puh. 0400 695 418, [olli.tiuraniemi\(at\)ulapland.fi](mailto:olli.tiuraniemi(at)ulapland.fi)
Tiedotus(at)ulapland.fi

Käyntiosoite: Lapin yliopiston päärakennus, F-siipi, 2. kerros, Yliopistonkatu 8, Rovaniemi

Postiosoite: Lapin yliopisto/Viestintä, PL 122, 96101 ROVANIEMI

5.2. Väitökseen valmistautuminen ja väitöstilaisuuden kulku

Kun tiedekuntaneuvosto on myöntänyt väittelijälle väittelyluvan sekä määrännyt vastaväittäjän ja kustoksen, väittelijä saa tiedekunnan päätöksen. Tiedekunta määrää myös väitöspäivän ja kellonajan. Tiedekunta lähettää päätöksestä tiedon viestintään. Sali, jossa väitöstilaisuus järjestetään, on varattava ajoissa. Salin varaamisesta vastaa taiteiden tiedekunnan kanslia puh. 040-484 4389.

Väitöstilaisuus alkaa 15 minuuttia väitöstilaisuuden alkamisajaksi ilmoitetun tasatunnin jälkeen.

Väitöstilaisuuden toimihenkilöt (väittelijä, kustos ja vastaväittäjä) saapuvat väitöstilaisuuteen samanaikaisesti siten, että ensimmäisenä kulkee väittelijä, hänen jälkeensä kustos ja viimeisenä vastaväittäjä.

Kun kaikki ovat asettuneet paikoilleen, kustos avaa väitöstilaisuuden lausuen: *”Taiteiden tiedekunnan määräämänä kustoksena julistan väitöstilaisuuden alkaneeksi.”* Kustos esittelee lyhyesti väittelijän ja vastaväittäjän.

Väittelijä pitää seisaaltaan lectio praecursoriansa, joka saa kestää enintään 20 minuuttia. Esitys aloitetaan lausumalla: *”Herra/Rouva kustos, Herra/Rouva vastaväittäjä. Arvoista kuulijat.”* Ulkomaiselle vastaväittäjälle annetaan käänös lectio praecursoriasta.

Painovirheiden oikaiseminen jätetään pois. Väittelijä voi sen sijaan antaa vastaväittäjälle kirjallisen luettelon huomaamistaan virheistä, jonka vastaväittäjä liittää tiedekunnalle jätettävään lausuntoonsa. Lectio praecursorian päätyttyä väittelijä lausuu katse vastaväittäjään päin: *”Pyydän Teitä, Herra/Rouva professori (tohtori jne.) Lapin yliopiston taiteiden tiedekunnan määräämänä vastaväittäjänä esittämään ne muistutukset ja huomautukset, joihin katsotte väitöskirjani antavan aiheita.”*

Vastaväittäjä esittää seisaaltaan lyhyen lausunnon, jossa hän koskettaa väitöskirjan aiheen asemaa ja merkitystä tieteellisen tutkimuksen piirissä ja muita yleisluonteisia kysymyksiä. Väittelijä kuuntelee vastaväittäjän alkulausunnon seisaaltaan esitelmäpaikallaan katse suunnattuna vastaväittäjään. Vastaväittäjän lopetettua alkulausuntonsa vastaväittäjä ja väittelijä istuutuvat.

Varsinaisen tarkastuksen alkupuolella vastaväittäjä kohdistaa ensin huomion tutkimuksen metodisiin kysymyksiin ja yleisiin tutkimustuloksiin, minkä jälkeen siirrytään yksityiskohtaisempiin kysymyksiin. Vastaväittäjä saa käyttää tarkastukseensa enintään neljä tuntia. Jos

tarkastus kestää ilmeisesti enemmän kuin kaksi tuntia lectio praecursoria mukaan luettuna, voidaan pitää tauko, joka kestää vähintään 15 minuuttia ja enintään 30 minuuttia ja jonka alkamis- ja päättymisajankohdan kustos ilmoittaa. Väitöstilaisuus saa kestää enintään kuusi tuntia.

Päätettyään tarkastuksen vastaväittäjä seisaalleen nousten esittää loppulausuntonsa, jonka väittelijä kuuntelee seisaaltaan katse vastaväittäjään suunnattuna.

Väittelijä esittää tämän jälkeen seisaaltaan kiitokset vastaväittäjälle.

Väittelijä kääntyy yleisön puoleen ja lausuu: *“Tämän jälkeen kehotan niitä arvoisia läsnäolijoita, joilla on jotakin muistuttamista tai huomauttamista väitöskirjaani vastaan, pyytämään puheenvuoron Herra/Rouva kustokselta.”*

Kustos johtaa puhetta jakaen puheenvuorot ja valvoen, että väittelijä saa vastata välittömästi kuhunkin huomautukseen ja ettei käytetyissä puheenvuoroissa siirrytä syrjään asiasta.

Kustos päättää seisaalleen nousten väitöstilaisuuden lausuen: *“Väitöstilaisuus on päättynyt.”*

Väitöstilaisuuden yhteydessä järjestettävän kahvitilaisuuden kustantaa taiteiden tiedekunta. Väitöstilaisuuden kahvituksen järjestämisestä vastaa taiteiden tiedekunnan kanslia puh. 040-484 4389 yhteistyössä väittelijän kanssa.

5.3. Väitöstilaisuuteen pukeutuminen

Väittelijä, kustos ja vastaväittäjä käyttävät joko frakkia mustin liivein tai tummaa pukua, naiset mustaa aamupäiväpukua ilman hattua. Väittelijä, kustos ja vastaväittäjä voivat myös sopia, että käytetään tummaa pukua tai jakkupukua. Ulkomainen vastaväittäjä voi käyttää tohtorin viittaa. Kustos ja vastaväittäjä, mikäli heillä on tohtorin arvo, pitävät tohtorinhattua kädessään sisään mennessään ja salista poistuessaan. Tilaisuuden ajaksi hattu asetetaan pöydälle lyyra saliin päin.

Yleisön pukeutuminen väitöstilaisuudessa on vapaa. Ohjeet ovat perinteen mukaiset eikä niitä vaadita noudattamaan kirjaimellisesti.

Tumma puku:

Miehet: yksi- tai kaksirivinen, musta, tummansininen tai tummanharmaa puku - kangas voi olla himmeäraitainen; mahdolliset liivit samaa kangasta kuin puku tai puvun väriin sointuvat; valkoinen paita; hillitty puvun väriin sointuva (ei valkoinen) solmio tai solmuke; tummat sukat ja ohutpohjaiset kengät.

Naiset: hienostunut musta (tumma) leninki, kevyt jakkupuku tai housuasu; kevyet avokaat; sukat asukokonaisuutta täydentävät, esim. kenkien väriin soinnutetut.

Frakki:

Miehet: musta pitkäliepeinen hännystakki; housun sivusaumassa satiininauhut; takkia ei napiteta; mustat liivit (myös iltatilaisuudessa, jos läsnä on pelkkiä miehiä); valkoinen frakki.

kipaita, jossa kovitettu edusta ja kaulukset; valkoinen solmuke, ei taskuliinaa päivätilaisuudessa; mustat sukat ja ohutpohjaiset kengät (ei kiiltonahkakenkiä päivätilaisuudessa); ei rannekelloa; päällysvaatteina musta takki tai viitta sekä valkea kaulaliina ja valkeat käsineet.

Naiset: musta, täyspitkä, umpikaulainen, pitkähihainen leninki tai jakkupuku; mustat käsineet; sirot juhlakengät

Tohtorinviitta

Mikäli vastaväittäjä käyttää tohtorinviittaa, sopivat väittelijä ja kustos keskenään joko tummaan pukuun tai frakkiin pukeutumisesta.

5.4. Julkaisujen lukumäärä ja luovuttaminen

Oikeus julkaista väitöskirja ja julkisesti puolustaa sitä on henkilöllä, jolle tiedekunta on antanut väittelyluvan.

Väitöskirjaksi tarkoitetun opinnäytteen tulee olla itsenäiseen tutkimukseen perustuva tieteellinen esitys jostakin tiedekunnan alaan kuuluvasta aiheesta. Taiteen tohtorin tutkintoon voi sisältyä myös taiteellinen produktio.

Monografian lisäksi väitöskirjaksi voidaan hyväksyä myös useita tieteellisiä julkaisuja tai julkaistaviksi hyväksytyjä käsikirjoituksia ja niistä laadittu yhteenveto, jossa esitetään tutkimuksen tavoitteet, menetelmät ja tulokset, tai muu vastaavat tieteelliset kriteerit täyttävä työ. Julkaisuihin voi kuulua yhteisjulkaisuja, jos väittelijän itsenäinen osuus on niissä osoitettavissa. Julkaisujen ja yhteenvedon yhdessä muodostamaan kokonaisuuteen (ns. kokoomaväitöskirjaan) sovelletaan mitä väitöskirjasta on säädetty.

Väitöskirja on kirjoitettava tiedekunnan hyväksymällä kielellä. Julkisessa tarkastuksessa on käytettävä suomen kieltä tai muuta tiedekunnan hyväksymää kieltä. *Lectio praecursoria* on tapana pitää suomeksi väitöksen muusta kielestä huolimatta.

Väittelyluvan saamiseksi on väitöskirjaksi aiottu tutkimus jätettävä tiedekunnalle kolmena kappaleena. Tiedekunta toimittaa käsikirjoitukset esitarkastajille. Mikäli taiteen tohtorin tutkinnon opinnäyte sisältää taiteellisen tuotannon, taiteellisen osuuden alkuperäis-, näköis- tai mallikappaleet tai niiden taltiointi on samalla jätettävä kolmena kappaleena tiedekunnalle edelleen esitarkastajille toimitettavaksi.

Jättäessään väitöskirjansa käsikirjoituksen tiedekunnan tarkastettavaksi väittelijän on osoitettava, että hän on ilmoittautunut läsnä olevaksi yliopiston opiskelijaksi. Jättäessään käsikirjoituksensa esitarkastusta varten väittelijän tulee antaa yhteystietonsa yhteydenpitoa varten.

Väittelijän kannattaa ehdottomasti tutustua tiedekunnan laatimiin jatkotutkintojen suorittamista koskeviin ohjeisiin. Väittelyä koskeviin kysymyksiin vastaa hallintopäällikkö.

Väitöskirja voidaan julkaista yliopiston omassa sarjassa *Acta Universitatis Lapponiensis*, muussa tieteellisessä sarjassa, kaupallisen kustantajan julkaisemana tai omakustanteena. Kirja on julkistettava viimeistään 10 päivää ennen sovittua väitöstilaisuutta.

Väitöskirjan nimilehdestä tai julkaisuun kiinnitetystä erillisestä lehdestä tulee käydä ilmi, että kyseessä on asianomaisen tiedekunnan julkisesti puolustettavaksi hyväksymä väitöskirja sekä väitöstilaisuuden aika ja paikka. Tämä koskee myös niitä väitöskirjoja, jotka julkaistaan tieteellisessä sarjassa.

Lapin yliopiston Acta Universitatis Lapponiensis -julkaisusarjassa ilmestyyvä väitöskirja

Tiedekunnalle tehtävän esityksen väitöskirjan julkaisemisesta Acta Universitatis Lapponiensis -sarjassa tekee kyseessä oleva valvoajaprofessori ja päätöksen väitöskirjan ottamisesta Acta-sarjaan tekee tiedekuntaneuvosto. Nykyisin julkaisuille suunnitellaan yksilölliset kannet. Mikäli väitöskirja ilmestyy yliopiston julkaisusarjoissa, noudatetaan yliopiston julkaisujen bibliografisia tietoja ja tiivistelmiä koskevia ohjeita sekä sovelletaan yliopiston julkaisutoiminnan ohjeita, joita on saatavana yliopiston viestintäyksiköstä.

Lapin yliopistokustannus (LUP) koordinoi Lapin yliopiston julkaisemien väitöskirjojen julkaisuprosessia. Väittelijän kannattaa ottaa yhteyttä LUPiin (lup@ulapland.fi), kun tiedekuntaneuvosto on antanut väittelijälle väittelyluvan. Julkaisuprosessin kesto on noin yhdeksän viikkoa. Prosessiin kuuluu julkaisusopimuksen solmiminen, teoksen ulkoasun suunnittelu, painatus ja jakelu. Väittelijä saa työlleen sarjanumeron sekä ISSN- ja ISBN-numerot Lapin yliopistokustannukselta.

Yliopiston julkaisusarjassa ilmestyvän väitöskirja painatusmäärä sarjamerkinnöin (= julkaisusarjan numero sekä kirjan yksilöivä ISBN-numero) päätetään Yliopistokustannuksessa. Kirjan väliin liitetään irtonainen nimiösivu, jolle on lisätty tiedot väitöstilaisuuden ajasta ja paikasta ja tieto siitä, että kyseessä on tiedekunnan julkisesti puolustettavaksi hyväksymä akateeminen väitöskirja.

Muu kuin Acta Universitatis Lapponiensis -julkaisusarjassa ilmestyyvä väitöskirja

Muun kuin yliopiston Acta sarjassa julkaistavan väitöskirjan painosmäärästä päättää julkaisija. Yliopistolle luovutetaan kirjasta vähintään 35 kappaletta. Minimipainosmäärään on lisättävä väittelijän omat, vastaväittäjän ja kustoksen kappaleet. Tarkkaan painosmäärään vaikuttaa tiedekuntaneuvoston jäsenten määrä sekä se, edellytetäänkö kirjoja luovutettavan ns. virallisten kappaleiden lisäksi muualle.

Yliopistolle luovutettavien kappaleiden tulee olla väitöskirja-asuisia: kirjan väliin liitetään nimiölehti, jolle on lisätty tiedot väitöstilaisuuden ajasta ja paikasta sekä tieto siitä, että kyseessä on tiedekunnan julkisesti puolustettavaksi hyväksymä akateeminen väitöskirja.

Omakustanteena julkaistaessa on huolehdittava siitä, että väitöskirjaan tulee ISBN-tunnus, jonka omakustanteeseen saa Kansalliskirjaston ylläpitämästä Helsingin yliopiston kirjastosta, Suomen ISBN-keskuksesta. Tunnusta haetaan lomakkeella osoitteessa: <http://isbn.kansalliskirjasto.fi/hakulomake/lomake.cgi>. ISBN-keskuksen yhteystiedot: ISBN-keskus@helsinki.fi, puh. 02941 44329, 02941 44386.

Väitöskirjaa (monografia tai kokoomäväitöskirja, erillisjulkaisut yhteen sidottuna) jaetaan eri tahoille yhteensä vähintään seuraavasti:

1) *Taiteiden tiedekunnan kansliaan (vähintään 25 kpl)*

Suositteltaan, että tiedekunnalle tulevat kappaleet toimitetaan yhdellä kertaa taiteiden tiedekunnan kansliaan, joka hoitaa jakelun.

Ennakkopakeluun luovutetaan seuraavat väitöskirja-asuiset väitöskirjat.

Väitöskirjasta toimitetaan seuraavat kappaleet vähintään kymmenen (10) päivää ennen väitöstilaisuutta:

- 1 kpl vastaväittäjälle ja 1 kpl kustokselle
- 1 kpl kullekin tiedekuntaneuvoston varsinaiselle jäsenelle ja lisäjäsenelle (ei varajäsenille)
- 1 kpl tiedekunnan kansliaan
- 1 kpl rehtorille

Mikäli taiteen tohtorin tutkinnon opinnäyte sisältää taiteellisen produktion, niiden sarjan tai tuotekehitysprojektin tai niiden taltiointin, jatko-opiskelijan on ilmoitettava, missä se on nähtävissä vähintään kymmenen päivää ennen väitöstilaisuutta.

2) Yliopiston kirjastoon (10 kpl)

Yliopiston kirjastoon toimitetaan jokaista väitöskirjaa 10 kpl väitöskirja-asuisena (varustettuna irrallisella nimiösivulla, jossa on väitöstilaisuuden paikka ja aika). Acta Universitatis Lapponiensis -sarjassa julkaistavat väitöskirjat toimitetaan ilman irrallista nimiösivua.

Silloin kun käsikirjoitus on kirjoitettu muulla kuin suomen tai ruotsin kielellä, tiedekuntaneuvosto voi pyytää erillisen lausunnon käsikirjoituksen kieliasusta. Tiedekunnan määräämälle kielentarkastajalle maksetaan tiedekunnan varoista opetusministeriön määräämä palkkio.

6. APURAHAT

Lapin yliopiston rehtori on jakanut apurahoja väitöskirjan tekijöille. Apurahoja on myönnetty Lapin yliopistolle suunnattujen väitöskirjojen viimeistelyyn (1-4 kk). Apurahoista tiedotetaan yliopiston [www-sivulla: http://www.ulapland.fi/Suomeksi/Tutkimus/Yliopiston-tutkijalle/Rahoitusmahdollisuuksia/Rehtorin-apurahat](http://www.ulapland.fi/Suomeksi/Tutkimus/Yliopiston-tutkijalle/Rahoitusmahdollisuuksia/Rehtorin-apurahat)

TEKESin tutkimusrahoituksesta sekä EU:n tutkimushankkeista lisätietoja osoitteessa www.tekes.fi.

Opetusministeriön kotisivuilta osoitteesta www.minedu.fi löytyvät taidetoimikuntien hakuaajat ja ohjeet.

Yliopistoilla ja tieteellisillä seuroilla on niiden ylläpitämiä apurahasivustoja.

Lapin yliopisto
Taiteiden tiedekunta
Yliopistonkatu 8
96300 ROVANIEMI
www.ulapland.fi